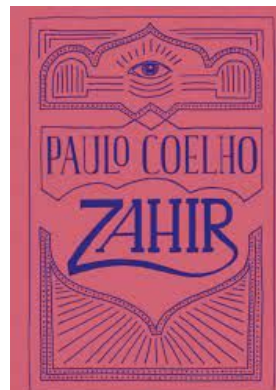
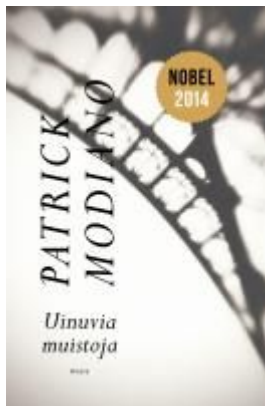

KIRJASTO
PALVELU

KP

Yhteiset kuvailukäytännöt

Teoria kohtaa käytännön: tapausesimerkkinä *tietyn kielialueen kaunokirjallisuuden haettavuus*

Teoria kohtaa käytännön

Haettavana tietyn kielialueen kaunokirjallisuus

- Arkinen tiedonhakutarve yleisissä kirjastoissa
 - Ei-ammattilaiset - haku kotikoneelta
 - Ammattilaiset - räätälöidyt näkymät
- Tietyissä tietojärjestelmissä ei ole mahdollisuutta hakea teosten kielialuetta ja/tai hakutulos on virheellinen
 - OPAC-haun määrittymiset
 - Ammattilaishaun määrittymiset

Haettavana tietyn kielialueen kaunokirjallisuus

Luokitusjärjestelmät avuksi?

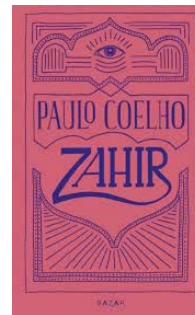
Yleisten kirjastojen luokitusjärjestelmät (YKL, HKLJ) ilmaisevat teoksen julkaisukielen, eivät teoksen alkukieltä

020 __ |a 978-952-376-092-9

084 __ |a 84.2 |2 ykl → suomenkielinen kertomakirjallisuus

245 10 |a Zahir / |c Paulo Coelho ; käsikirjoituksesta suomentanut Sanna Pernu.

- Tiedonhaun ja hakutuloksen näkökulmasta yleisissä kirjastoissa käytetyt luokitusjärjestelmät toimivat huonosti haettaessa tietyn kielialueen kirjallisuutta

Haettavana tietyn kielialueen kaunokirjallisuus

041-kenttä avuksi?

- Vaatii tietojärjestelmään "solistikoituneita" määrittäyksiä
- Vaatii tiedonhankinnan osaamista ja/tai OPACin fasettihakuihin selkokielisiä hakuvaihtoehtoja (teoksen alkukieli, teoksen julkaisukieli, jne.)

020 __ |a 978-952-376-092-9

041 1_ |a fin |h por

245 10 |a Zahir / |c Paulo Coelho ; käsikirjoituksesta
suomentanut Sanna Pernu.

Haettavana tietyn kielialueen kaunokirjallisuus

Avuksi sanallistettu ilmaisu

Kansallisen fiktioaineistoryhmän mallinnus yleisten kirjastojen tiedonhaku-
tarpeeseen

655 _7 |a kaunokirjallisuus |2 slm/fin |0 linkki

(655 _7 |a käännökset |2 slm/fin |0 linkki)

655 _7 |a x-kielinen kirjallisuus |2 local

- Fiktioaineiston kuvailussa voidaan **kirjaston kotitietokantaan tallentaa** kenttään 655 teoksen alkukielen kielialuetta kuvaavaa termiyhdistelmä osakenttä 2 -tunnuksella "local"
- Päämääränä **on estää em. informaation replikoituminen Melindaan**

Haettavana tietyn kielialueen kaunokirjallisuus

Avuksi sanallistettu ilmaisu?

Helmet

020 __ |a 978-951-0-44142-8

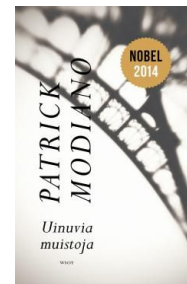
040 __ |a FI-BTJ |b fin |e rda |d FI-NL

245 10 |a Uinuvia muistoja / |c Patrick Modiano ; suomentanut Lotta Toivanen

655 _7 |a kaunokirjallisuus |2 slm/fin |o linkki

655 _7 |a käännökset |2 slm/fin |o linkki

655 _7 |a ranskankielinen kirjallisuus |2 local

Haettavana tietyn kielialueen kaunokirjallisuus

Apuna sanallistettu ilmaisu - ongelmana yhteistietokannassa?

Melinda

020 __ |a 978-951-0-44142-8

040 __ |a FI-BTJ |b fin |e rda |d FI-Eepos |d FI-NL |d FI-Vaski

245 10 |a Uinuvia muistoja / |c Patrick Modiano ; suomentanut Lotta Toivanen.

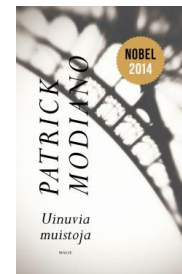
655 _7 |a kaunokirjallisuus |2 slm/fin |o linkki

655 _7 |a käännökset |2 slm/fin |o linkki

655 _7 |a ranskankielinen kirjallisuus |2 local

→ Teoksen alkukielen kielialue **näkyvissä myös yhteistietokannassa**

→ Päämääränä **oli estää em. informaation replikoituminen Melindaan**

Haettavana tietyn kielialueen kaunokirjallisuus

Luodun käytännön “hengen mukainen” tiedonsiirto

Helmet

020 __ |a 9789523640696

040 __ |a FI-BTJ |b fin |e rda |d FI-NL

245 10 |a Kieli jota puhuimme / |c Natalia Ginzburg ; suomentanut Elina Melander.

655 _7 |a kaunokirjallisuus |2 slm/fin |0 linkki

655 _7 |a käännökset |2 slm/fin |0 linkki

655 _7 |a italianskielinen kirjallisuus |2 local

Melinda

020 __ |a 978-952-364-069-6

035 __ |a (FI-MELINDA)017442950

040 __ |a FI-BTJ |b fin |e rda |d FI-NL |d FI-Eepos

245 10 |a Kieli jota puhuimme / |c Natalia Ginzburg ; suomentanut Elina Melander.

655 _7 |a kaunokirjallisuus |2 slm/fin |0 linkki

655 _7 |a käännökset |2 slm/fin |0 linkki

Miksi tiedonsiirto onnistui?

Täsmällinen tiedonsiirtomäärittäminen

- Tiedonsiirtomäärittäykset lähettävässä ja vastaanottavassa organisaatiossa tehty oikein

Yhteisten kuvailusääntöjen noudattamisen tärkeys

- Tietueen tiedontallennus tehty oikein

Uuden ohjeistuksen tuomat ongelmat

Local-tunnuksen laajentunut käyttö?

Käytäntö on luotu yksittäiseksi ratkaisuksi **eikä sen käyttöä suositella muissa tilanteissa**

- **Yksittäisen kirjaston vastuu**
Oikeelliset kenttämääritykset, oikeellinen tiedontallennus, oikeellinen ohjeistus
- **Yhteistietokannan ylläpitäjän vastuu**
Oikeelliset kenttämääritykset

Kansallinen ohjeistus ja arkinen tarve

Arjen kirjastotyön ja kansallisen ohjeistuksen ja/tai kuvailun työvälineiden välisiä ongelmakohtia

- Aineisto saatava haettavaksi mahdollisimman pian
- Uudet kansalliset suositukset voivat tietyissä tilanteissa tehdä kuvailutyöstä hankalasti toteutettavaa
 - Sanastotyö : uudet ilmiöt/käsitteet eivät löydy sanastoista /ontologioista
 - Tietyt poikkeustilanteet, kuten esimerkkinä oleva fiktiivisen aineiston alkukielen helppo haettavuus

Kansalliset ratkaisut

- Poikkeustilanteet ratkaistaan kansallisesti
- Sanastotyön vaihtoehdot: 1.) ei tallenneta lainkaan, 2.) ei tallenneta 650 ja/tai 655 -kenttiin tunnuksella 'local', 3.) tallennetaan 653-kenttään

Yhteisten käytäntöjen päämäärä

- Kuvailukäytännöt ovat yhteisesti sovittuja.
- Kuvailun ohjeistukseen tehdyt '*kansalliset poikkeukset*' ovat myös yhdessä mietittyjä
- Jokainen käytäntö sisältää aina mahdollisuuden uuteen ongelmaan, mutta ongelmien "variaatio" vähenee, mikäli yksittäiset kirjastot eivät yksinään pyri omilla poikkeuskäytännöillään ratkaisemaan kuvailun ongelmia
- Tiedonvaihto helpottuu
→ Tietojärjestelmän vaihto, kotitietokannan päivitysajot, ajot tietokantojen välillä, poiminta
- Joissakin tilanteissa voidaan myöhemmin mahdollisesti luopua '*kansallisista poikkeuksista*'
→ Esim. '*local*'-tunnus kuvaamassa fiktiivisen aineiston alkukieltä kontra 041-kentän tehokas käyttö
- PÄÄMÄÄRÄNÄ mahdollistaa **yhä parempi ja tehokkaampi tiedonhankinta**

Lopuksi

Esimerkki kuvailun *“kansallisesti sovitusta poikkeuskäytännöstä”* hakua tukemassa

Hae: Tarkennettu haku Oma korini (0 teosta) | Kirjautu

HELMET
Maksa verkossa

Hakutulokset 1 - 25 / 3300 termille "italiakielinen kirjallisuus"

Järjestys Relevanssi | Vuosi | Teoksen nimi | Tekijä

Rajaa:

- Saatavuus**
 - Kirjastossa (2785)
 - Online (27)
- Löytyi**
 - Aihe (3300)
- Aineisto**
 - Kirja (3213)
 - CD-levy (44)
 - E-kirja (27)
 - E-audio (15)
 - Kasetti (1)
- Kieli**
 - italia (1732)
 - suomi (678)
 - englanti (310)
 - venäjä (224)
 - albania (71)lisää >
- Sijainti**
 - Aineistohotelli Helsinki (31)
 - Aineistohotelli Helsinki

Kadonneen lapsen tarina : kypsyy - vanhuus / Elena Ferrante ; suomentanut Helinä Kangas Ferrante, Elena, kirjoittaja. Varaa
Lisätöminnot: ☆ ☆ ☆ ☆ ☆
Kirja | Werner Söderström Osakeyhtiö | [2018]
Saatavilla Aineistohotelli Helsinki alk (1.4) näytä kaikki
1 varaus, kappaleita 232
★★★★☆ 1 arviointi

Ne jotka lähtevät ja ne jotka jäävät : aikuisvuodet / Elena Ferrante ; suomentanut Helinä Kangas Ferrante, Elena, kirjoittaja. Varaa
Lisätöminnot: ☆ ☆ ☆ ☆ ☆
Kirja | Werner Söderström Osakeyhtiö | [2018]
Saatavilla Aineistohotelli Vantaa alk (1.4 FER) näytä kaikki
1 varaus, kappaleita 216
★★★★☆ 3 arviointia

Uuden nimen tarina : nuoruus / Elena Ferrante ; suomentanut Helinä Kangas Ferrante, Elena, kirjoittaja. Varaa
Lisätöminnot: ☆ ☆ ☆ ☆ ☆
Kirja | Werner Söderström Osakeyhtiö | [2017]
Saatavilla Arabianranta alk (1.4) näytä kaikki
1 varaus, kappaleita 216
★★★★☆ 3 arviointia

Kiitos!

Outi Hintikka

outi.hintikka@kirjastopalvelu.fi

